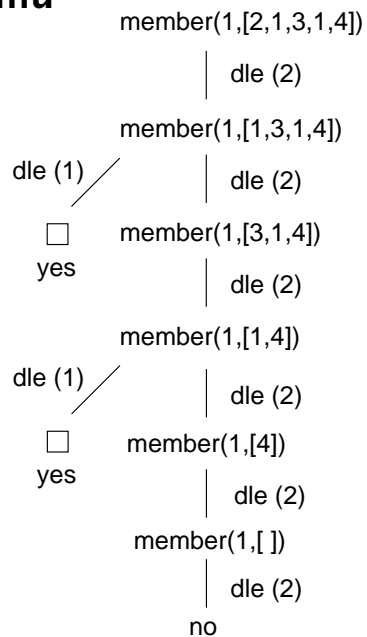

Seznamy

Prvek seznamu

- `member(X, S)`
- platí: `member(b, [a,b,c])`.
- neplatí: `member(b, [[a,b]| [c]])`.
- X je prvek seznamu S, když
 - X je hlava seznamu S nebo
 $\text{member}(X, [X \mid _])$. % (1)
 - X je prvek těla seznamu S
 $\text{member}(X, [_ \mid \text{Te}l\text{o}]) :- \text{member}(X, \text{Te}l\text{o})$. % (2)
- Příklady použití:
 - `member(1, [2,1,3])`.
 - `member(X, [1,2,3])`.

Reprezentace seznamu

- **Seznam:** `[a, b, c]`, prázdný seznam `[]`
- **Hlava (libovolný objekt), tělo (seznam):** `.(Hlava, TeLo)`
 - všechny strukturované objekty stromy – i seznamy
 - funktor ".", dva argumenty
 - `.(a, .(b, .(c, []))) = [a, b, c]`
 - notace: `[Hlava | TeLo] = [a|TeLo]`
 TeLo je v `[a|TeLo]` seznam, tedy píšeme `[a, b, c] = [a | [b, c]]`
- Lze psát i: `[a,b|TeLo]`
 - před "|" je libovolný počet prvků seznamu, za "|" je seznam zbývajících prvků
 - `[a,b,c] = [a|[b,c]] = [a,b|[c]] = [a,b,c|[]]`
 - pozor: `[[a,b] | [c]] ≠ [a,b | [c]]`
- Seznam jako **neúplná datová struktura:** `[a,b,c|T]`
 - Seznam = `[a,b,c|T]`, `T = [d,e|S]`, Seznam = `[a,b,c,d,e|S]`

Spojení seznamů

- `append(L1, L2, L3)`
- Platí: `append([a,b], [c,d], [a,b,c,d])`
- Neplatí: `append([b,a], [c,d], [a,b,c,d])`,
`append([a,[b]], [c,d], [a,b,c,d])`
- Definice:
 - pokud je 1. argument prázdný seznam, pak 2. a 3. argument jsou stejné seznamy:
`append([], S, S)`.
 - pokud je 1. argument neprázdný seznam, pak má 3. argument stejnou hlavu jako 1.:
`append([X|S1], S2, [X|S3]) :- append(S1, S2, S3)`.

Cvičení: append/2

```
append( [], S, S ).      % (1)
append( [X|S1], S2, [X|S3] ) :- append( S1, S2, S3).  % (2)

:- append([1,2],[3,4],A).
   | (2)
   | A=[1|B]
   |
:- append([2],[3,4],B).
   | (2)
   | B=[2|C] => A=[1,2|C]
   |
:- append([], [3,4],C).
   | (1)
   | C=[3,4] => A=[1,2,3,4],
   |
yes
```

LCO a akumulátor

- Reformulace rekurzivní procedury, aby umožnila LCO
- Výpočet délky seznamu `length(Seznam, Delka)`

```
length( [], 0 ).
length( [ H | T ], Delka ) :- length( T, Delka0 ), Delka is 1 + Delka0.
```
- Upravená procedura, tak aby umožnila LCO:

```
% length( Seznam, ZapocitanaDelka, CelkovaDelka ):
%      CelkovaDelka = ZapocitanaDelka + ,,počet prvků v Seznam''

length( Seznam, Delka ) :- length( Seznam, 0, Delka ). % pomocný predikát
length( [], Delka, Delka ).                          % celková délka = započítaná délka
length( [ H | T ], A, Delka ) :- A0 is A + 1, length( T, A0, Delka ).
```
- Přídavný argument se nazývá **akumulátor**

Optimalizace posledního volání

- Last Call Optimization (LCO)**
- Implementační technika snižující nároky na paměť
- Mnoho vnořených rekurzivních volání je náročné na paměť
- Použití LCO umožňuje vnořenou rekurzi s konstantními paměťovými nároky
- Typický příklad, kdy je možné použití LCO:
 - procedura musí mít pouze jedno rekurzivní volání: **v posledním cíli poslední klauzule**
 - cíle předcházející tomuto rekurzivnímu volání musí být **deterministické**
 - `p(...) :- ...` % žádné rekurzivní volání v těle klauzule
 - `p(...) :- ...` % žádné rekurzivní volání v těle klauzule
 - ...
 - `p(...) :- ..., !, p(...).` % řez zajišťuje determinismus
- Tento typ rekurze lze převést na iteraci

max_list s akumulátorem

Výpočet největšího prvku v seznamu `max_list(Seznam, Max)`

```
max_list([X], X).
```

```
max_list([X|T], Max) :-
    max_list(T, MaxT),
    ( MaxT >= X, !, Max = MaxT
    ;
      Max = X ).
```

```
max_list([H|T], Max) :- max_list(T, H, Max).
```

```
max_list([], Max, Max).
```

```
max_list([H|T], CastecnyMax, Max) :-
    ( H > CastecnyMax, !,
      max_list(T, H, Max )
    ;
      max_list(T, CastecnyMax, Max) ).
```

Akumulátor jako seznam

- Nalezení seznamu, ve kterém jsou prvky v opačném pořadí
`reverse(Seznam, OpacnySeznam)`
 - `reverse([], [])`.
`reverse([H | T], Opacny) :-`
`reverse(T, OpacnyT),`
`append(OpacnyT, [H], Opacny)`.
 - naivní reverse s kvadratickou složitostí
- reverse pomocí akumulátoru s lineární složitostí
 - `% reverse(Seznam, Akumulator, Opacny):`
`% Opacny obdržíme přidáním prvků ze Seznam do Akumulator v opacnem poradí`
`reverse(Seznam, OpacnySeznam) :- reverse(Seznam, [], OpacnySeznam)`
`reverse([], S, S)`.
`reverse([H | T], A, Opacny) :-`
`reverse(T, [H | A], Opacny)`. `% přidání H do akumulátoru`
 - zpětná konstrukce seznamu (srovnej s předchozí dopřednou konstrukcí, např. `append`)

reverse/2: cvičení

```
reverse( Seznam, OpacnySeznam ) :-          % (1)
    reverse( Seznam, [], OpacnySeznam ).

reverse( [], S, S ).                        % (2)
reverse( [ H | T ], A, Opacny ) :-         % (3)
    reverse( T, [ H | A ], Opacny ).
```

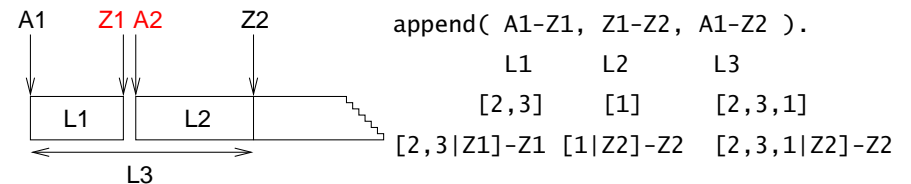
```
? - reverse([1,2,3],0).
reverse([1,2,3],0) -> (1)
    reverse([1,2,3], [], 0) -> (3)
        reverse([2,3], [1], 0) -> (3)
            reverse([3], [2,1], 0) -> (3)
                reverse([], [3,2,1], 0) -> (2)
                    yes      0=[3,2,1]
```

Neefektivita při spojování seznamů

- Sjednocení dvou seznamů
- `append([], S, S)`.
`append([X|S1], S2, [X|S3]) :- append(S1, S2, S3)`.
- ?- `append([2,3], [1], S)`.
 postupné volání cílů:
`append([2,3], [1], S) -> append([3], [1], S') -> append([], [1], S'')`
- Vždy je nutné projít celý první seznam

Rozdílové seznamy

- Zapamatování konce a připojení na konec: **rozdílové seznamy**
- $[a,b] = L1-L2 = [a,b|T]-T = [a,b,c|S]-[c|S] = [a,b,c]-[c]$
- Reprezentace prázdného seznamu: $L-L$

- ?- `append([2,3|Z1]-Z1, [1|Z2]-Z2, S)`.
 $S = A1 - Z2 = [2,3|Z1] - Z2 = [2,3| [1|Z2]] - Z2$
 $Z1 = [1|Z2] \quad S = [2,3,1|Z2]-Z2$
- Jednotková složitost, oblíbená technika ale není tak flexibilní

Akumulátor vs. rozdílové seznamy: reverse

```
reverse( [], [] ).
reverse( [ H | T ], Opacny ) :-
    reverse( T, OpacnyT ),
    append( OpacnyT, [ H ], Opacny ).
```

kvadratická složitost

```
reverse( Seznam, Opacny ) :- reverse0( Seznam, [], Opacny ).
reverse0( [], S, S ).
reverse0( [ H | T ], A, Opacny ) :-
    reverse0( T, [ H | A ], Opacny ).
```

akumulátor (lineární)

```
reverse( Seznam, Opacny ) :- reverse0( Seznam, Opacny-[] ).
reverse0( [], S-S ).
reverse0( [ H | T ], Opacny-OpacnyKonec ) :-
    reverse0( T, Opacny-[ H | OpacnyKonec ] ).
```

rozdílové seznamy (lineární)

Příklad: operace pro manipulaci s frontou

- test na prázdnotu, přidání na konec, odebrání ze začátku

Vestavěné predikáty

- Predikáty pro řízení běhu programu
 - fail, true, ...
- Různé typy rovností
 - unifikace, aritmetická rovnost, ...
- Databázové operace
 - změna programu (programové databáze) za jeho běhu
- Vstup a výstup
- Všechna řešení programu
- Testování typu termu
 - proměnná?, konstanta?, struktura?, ...
- Konstrukce a dekompozice termu
 - argumenty?, funktor?, ...

Vestavěné predikáty

Databázové operace

- Databáze: specifikace množiny relací
- Prologovský program: **programová databáze**, kde jsou relace specifikovány explicitně (fakty) i implicitně (pravidly)
- Vestavěné predikáty pro změnu databáze během provádění programu:
 - assert(Klauzule) přidání Klauzule do programu
 - asserta(Klauzule) přidání na začátek
 - assertz(Klauzule) přidání na konec
 - retract(Klauzule) smazání klauzule unifikovatelné s Klauzule
- Pozor: nadměrné použití těchto operací snižuje srozumitelnost programu

Příklad: databázové operace

- **Caching**: odpovědi na dotazy jsou přidány do programové databáze
 - `?- solve(problem, Solution),
asserta(solve(problem, Solution)).`
 - `:- dynamic solve/2. % nezbytné při použití v SICStus Prologu`
- Příklad:

```
uloz_trojice( Seznam1, Seznam2 ) :-  
    member( X1, Seznam1 ),  
    member( X2, Seznam2 ),  
    spocitej_treti( X1, X2, X3 ),  
    assertz( trojice( X1, X2, X3 ) ),  
    fail.  
uloz_trojice( _, _ ) :- !.
```